

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 19.11.2025
Sayı : 1511

10/3415

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda ayrıntılı biçimde gerekçesi sunulan hususların araştırılması ve gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca "Türkiye'de gıda zehirlenmeleri, gıda güvenliği, gıda üretim ve satış zincirindeki denetim eksiklikleri, pestisit kullanımına bağlı sağlık riskleri ve ilgili kurumların uygulama ve denetim mekanizmalarının etkinliği" konularında bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

18.11.2025

Prof. Dr. Mühip Kanko
Kocaeli Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de son yıllarda yaşanan gıda zehirlenmesi vakaları, tarım ürünlerinde yüksek pestisit kalıntıları, sahte veya hileli gıda üretimleri ve sağlık sistemine yansıyan ölümcül sonuçlar; ülkemizde gıda güvenliği alanında ciddi bir yapısal sorun bulunduğunu göstermektedir. Ülkenin farklı illerinde aynı anda yüzlerce kişiyi etkileyen toplu zehirlenme olayları ve bazı vakalarda çocukların yaşamını yitirmesi, bu tabloyu daha da ağırlaştırmaktadır. Bu vakalar yalnızca halk sağlığını tehdit eden münferit olaylar değil; denetim, mevzuat, koordinasyon ve şeffaflıkta süregelen zafiyetlerin sonucudur.

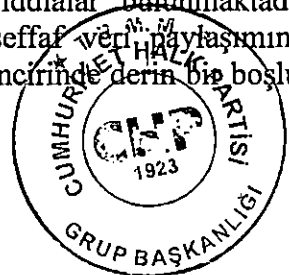
Almanya’dan Türkiye’ye gelen Böcek ailesinin Kasım 2025’te yaşadığı trajedi, bu durumun en çarpıcı örneklerinden biridir. Ailenin iki çocuğu ve ardından anne Çiğdem Böcek ve Baba Servet Böcek mide bulantısı ve kusma şikâyetiyle iki farklı hastaneye başvurmalarına rağmen yeterli müdahalenin yapılamaması sonucu hayatını kaybetmiştir. Aynı dönemde aynı işletmeden hizmet alan iki turistin de benzer belirtilerle hastaneye kaldırılması, olayın münferit olmadığını, gıda işletmelerinin denetimindeki ciddi eksiklikleri ortaya koymuştur. Söz konusu işletmede daha önce çok sayıda şikâyet ve sabıka kaydı bulunmasına rağmen, ilgili kurumların gerekli tedbirleri almadığı anlaşılmıştır.

Türkiye’nin birçok ilinde benzer vakalar yaşanmaya devam etmektedir. Kocaeli Körfez’de 999 kişi tavuk dönerden zehirlenmiş, Rize’de 94 kişi benzer şekilde hastanelere kaldırılmış, Gölcük Barbaros Hayrettin Anadolu Lisesi’nde çok sayıda öğrenci gıda zehirlenmesi şüphesiyle tedavi görmüş, hatta Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde dahi benzer bir vaka meydana gelmiştir. Bu tablo, gıda güvenliğinin bir kamu güvenliği sorunu hâline geldiğini göstermektedir.

Öte yandan, tarımsal ürünlerde pestisit kalıntılarına ilişkin uluslararası uyarılar giderek artmaktadır. Avrupa Birliği tarafından 2025 yılının ilk aylarında Türkiye kaynaklı 134 parti ürünün yüksek pestisit kalıntısı nedeniyle geri çevrilmesi, tarımda kullanılan kimyasalların kontrolü ve denetimi konusundaki yetersizlikleri açığa çıkarmaktadır. Avrupa’da yasaklanan bazı pestisitlerin Türkiye’ye ihracatının devam ettiği ve bu maddelerin ülkemizde yoğun şekilde kullanıldığı iddiaları, halk sağlığı açısından ciddi riskler barındırmaktadır.

Gıda üretim zincirinde sahte veya hileli ürünler de ayrıca ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Sahte zeytinyağı, taklit peynir, et ürünlerinde tür karışımı ve hijyen dışı üretim koşullarına yönelik tespitler; tarım ve gıda sektöründe etik ve hukuki denetimin zayıfladığını göstermektedir. Bazı markalara ait ürünlerde dışkı tespit edildiğine dair laboratuvar analizleri ise, gıda güvenliği risklerinin boyutunu daha da ağırlaştırmaktadır. Bu tür örnekler, ülkemizde gıda güvenliğinin yalnızca bir teknik sorun değil, aynı zamanda kamusal bir kriz hâline dönüştüğünü göstermektedir.

Türkiye’nin her bölgesinde gıda üretimi, depolaması ve satışı alanında ruhsatsız veya denetimsiz faaliyet gösteren işletmeler bulunduğu şikâyetler artmakta; CİMER ve diğer kanallar üzerinden yapılan ihbarların bir kısmında sonuç alınamadığı, denetim ekiplerinin sayısal ve teknik kapasitesinin yetersiz kaldığı yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır. Laboratuvar analiz süreçlerinin sınırlı olması, kamuoyuna açık şeffaflık ve veri paylaşımının eksikliği ve cezai yaptırımların caydırıcı olmaması, gıda güvenliği zincirinde derin bir boşluk yaratmaktadır.

Gıda güvenliğinin sağlanması yalnızca Tarım ve Orman Bakanlığı'nın değil; Sağlık Bakanlığı'nın, belediyelerin, yerel yönetimlerin, tüketici kuruluşlarının ve tüm ilgili kurumların koordineli çalışmasını gerektiren bir kamu hizmeti alanıdır. Ancak mevcut uygulamalar, kurumlar arasındaki koordinasyonun zayıf, denetimlerin parçalı ve sonuçların takip edilemez olduğunu göstermektedir.

Bu nedenle Türkiye'de gıda zehirlenmelerinin nedenlerinin, denetim zafiyetlerinin, pestisit ve kimyasal kalıntı sorunlarının, sahte ve hileli gıda üretiminin, denetim mekanizmalarının etkinliğinin, laboratuvar kapasitesinin, ilgili kurumların uygulamalarının ve mevzuatın tüm yönleriyle araştırılması zorunludur.

Bu araştırma komisyonunun amacı; Türkiye genelinde gıda güvenliği sorunlarının kök nedenlerini incelemek; üretimden sofraya kadar uzanan tüm zincirin denetim yapısını değerlendirmek; yüksek riskli pestisit ve kimyasal kullanımını araştırmak; gıda işletmelerinin ruhsat, kayıt ve denetim geçmişlerini incelemek; toplu zehirlenme vakalarında sağlık sisteminin müdahale kapasitesini analiz etmek; ulusal ve uluslararası gıda güvenliği standartlarını karşılaştırmalı olarak ele almak ve gerekli yasal ve idari düzenlemelere ilişkin öneriler geliştirmektir.

Komisyon çalışmalarında ayrıca; ülke genelindeki son beş yıla ait gıda zehirlenmesi verileri, tarımsal ürünlerdeki pestisit kalıntı analizleri, üretim ve satış noktalarındaki hijyen ve standart uygulamaları, kamu kurumlarının denetim sıklıkları ve sonuçları, şeffaf veri paylaşımı mekanizmaları, cezai yaptırımların uygulanma düzeyi ve tüketicilerin korunmasına ilişkin mevzuat kapsamlı biçimde değerlendirilecektir.

Türkiye'de yaşanan ve çocukların dahi hayatını kaybetmesine yol açan gıda zehirlenmeleri, yalnızca birer sağlık vakası değil; ihmaller zincirinin, denetimsizliğin ve çürümüş bir sistemin sonucudur. Gıda güvenliği devletin temel sorumluluğudur ve vatandaşın sağlığı her türlü ticari çıkarın üzerindedir. Bu nedenle Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin, gıda güvenliği alanındaki sorunları tüm yönleriyle araştırarak ve çözüm önerileri geliştirecek bir Meclis Araştırma Komisyonu kurması toplumsal adalet, halk sağlığı ve kamusal güvenlik açısından zorunludur.

15.1/ Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

AD-SOYAD	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Eğil ALTAY	İstanbul	E. Altay
Gülcan Kıs	Mersin	G. Kıs
Aşkın Genç	Diyarbakır	A. Genç
İlhami Özcan	Tekirdağ	İ. Özcan
S. Yunus Emre	Edirne	S. Emre
Cumhur İlhan	Niğde	C. İlhan
Seydi Tarkan	İzmir	S. Tarkan
Murat Çan	Samsun	M. Çan
Mahmut Zoral	Sakarya	M. Zoral
Okan Sönmez	Kocaeli	O. Sönmez
Metin İlhan	Kırsehir	M. İlhan
Bedri Başeriyen	Manisa	B. Başeriyen
Talat Dincer	Mersin	T. Dincer
Hüseyin Yıldız	Adana	H. Yıldız
Serdar Şen	Bahçeşehir	S. Şen
Yüksel Taşla	Bandır	Y. Taşla
Akye Coşar	Antalya	A. Coşar
Okan Kurucaş	Ankara	O. Kurucaş
Deniz Demir	ANKARA	D. Demir
Özcan Özcan	Niğde	Ö. Özcan
Senma Dincer	Ankara	S. Dincer

